

РЕШЕНИЕ

№ 240

гр. Пазарджик, 26.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта
година в следния състав:

Председател: Димитър Чардаков

при участието на секретаря Десислава Буюклиева
като разгледа докладваното от Димитър Чардаков Гражданско дело №
20225220101699 по описа за 2022 година

и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е конститутивен иск по чл.30, ал.1 ЗН за възстановяване на
запазена част от наследство.

Ищцата Б. Н. К. с ЕГН ***** от с. с, общ. С** твърди, че е
еднокръвна сестра на ответника Б. Н. М. с ЕГН ***** от гр. **, а**
както и че двете са дъщери на Н. ков ш, починал на **г., който е оставил
трима свои низходящи за наследници по чл.5, ал.1 ЗН. Твърди, че на **
наследодателят е дарил на ответника свой недвижим имот, представляващ
самостоятелен обект в сграда с идентификатор ** по КККР на гр. Пазарджик,
с административен адрес: гр. Пазарджик, бул. ** находящ се в жилищна
сграда със смесено предназначение с идентификатор **, разположена в
поземлен имот с идентификатор **, с предназначение на самостоятелния
обект – жилище, апартамент, със застроена площ от 97.46 кв.м., ведно с
припадащата се на обекта идеална част от общите части на сградата и от
правото на строеж върху мястото, при съседни на самостоятелния обект в
сградата: на същия етаж – няма, под обекта: **.1, **.3, над обекта – няма.
Поддържа, че дарението нарушава нейната запазена част от наследството и
иска неговото намаляване с 2/9 ид. част с цел нейното възстановяване.

Ответникът Б. Н. М. оспорва иска при твърдение, че дарението не нарушава запазената част от наследството на ищцата, тъй в наследодателят е притежавал и друго имущество, а именно: покъщнината от процесното жилище, един лек автомобил, марка „**“, както и дял от земеделски имоти, правото на собственост върху които е възстановено по реда на ЗСПЗЗ на наследниците на баща му к ков ш и наследниците на дядо му к а ш. Твърди още, че приживе на наследодателя е спомогнал за увеличаване на наследството като е покривал неговите разходи за прехрана, лечение, отопление, водоснабдяване и телефонни услуги, както и че е погасявала негови заеми към заложни къщи. Моли искът да бъде отхвърлен и претендира присъждане на разноски. При условията на евентуалност е направил искане да задържи дарения имот при условията на чл.36 ЗН.

Съдът след преценка на доказателствата и като съобрази становищата на страните намира за установено от фактическа и от правна страна следното:

За основателността на предявения иск ищецът следва да установи качеството си на наследник с право на запазена част, наличието на безвъзмездно разпореждане с имущество, извършено приживе от наследодателя, което превишава разполагаемата част от наследството, както и че облагодетелстваното лице е призовано към наследяване, респ. че ищецът е приел наследството по опис.

В тежест на ответника е да установи, че в наследството се включват и други имущества /т.е., че разполагаемата част от наследството е достатъчно голяма, тъй щото безвъзмездното разпореждане не нарушава запазената част на наследниците/.

Обстоятелството дали някой от наследниците се е грижил за наследодателя не е от значение за делото, тъй като осигуряването на храна, вода, лечение, отопление и електричество на наследодателя, който е баща на спорещите стани, не представлява принос за увеличение на наследството по смисъла на чл.12, ал.2 ЗН, а е задължение на децата по чл.124, ал.5 СК. Увеличението на наследството трябва да е ясно изразено в някаква форма - изграждане на постройка, направа на посадки, предоставяне на парични средства /но не за издръжка/, изплащане на задължения, които не са свързани със задоволяването на основни жизнени потребности на наследодателя, и др. под. Ето защо доказателствата, касаещи възражението на ответника по чл.12,

ал.2 ЗН, в т.ч. и относно грижите и разходите за издръжката приживе на наследодателя, не следва да се обсъждат.

С оглед твърденията на страните, на основание чл.146, ал.1, т.4 ГПК съдът е обявил за безспорни и неподлежащи на доказване обстоятелствата, че страните са дъщери и наследници от първи ред на дарителя Н. ков Шарков, както и факта на извършеното дарение в полза на ответника. Последното се установява и от представения нотариален акт за дарение на недвижим имот №73, том II, рег. №3146, дело №220/2018г. на Таня Дъбова – нотариус с рег. №422 в НК. От представеното удостоверение за наследници на Н. ков ш е видно, че същият има и трети законен наследник – син к Николаев ш.

Когато имотът, който е предмет на дарението или на завещателното разпореждане не изчерпва цялото наследство, следва да се образува наследствена маса по реда на чл.31 ЗН, за да се определи размера на разполагаемата и на запазената част на наследството. Целта е да се възстанови /мислено/ цялото наследство такова, каквото би било в деня на смъртта на наследодателя, ако последният не беше направил безвъзмездните разпореждания. За целта е необходимо да се съберат всички имущества, които са принадлежали на наследодателя към момента на смъртта му, в т.ч. движими /вкл.покъщнината/ и недвижими имущества, парични средства и вземания. От тях следва да се извадят задълженията на наследството, вкл. и тези по чл.12, ал.2 от ЗН. Данъците се изваждат изцяло за пълната данъчна година, през която е починал наследодателя. Дълговете трябва да се извадят независимо от личността на кредитора – такъв може да бъде самият наследник с право на законна част, но в този случай от наследствената маса ще се извади само онази част от дълга, която не е погасена чрез сливането. Въз основа на така получения чист актив на наследството се определя имущество на каква стойност е получил всеки от наследниците. След това към чистия актив на наследството се прибавят даренията, с изключение на обичайните такива. Така се получава стойността на наследствената маса, т.е. цифровата величина, въз основа на която се определя стойността на разполагаемата и на запазената част по правилата на чл. 29 ЗН съобразно броя на наследниците със запазена част. Стойността на запазената част се съпоставя със стойността на действително полученото имущество от наследника с право на запазена част и ако първата е по-голяма, даренията и/или завещанията се намаляват в поредността и начините по чл.32-36 ЗН.

От представените по делото писмени доказателства е видно, че към момента на смъртта си наследодателят Н. ков ш е притежавал идеална част от следните земеделски имоти, чиято стойност към момента на откриване на наследството е определена от приетата по делото съдебна оценъчна експертиза, както следва:

- 1/2 ид. част от оризище с площ 2,966 дка, м. „**“, представляващо имот №001046 по плана за земеразделяне в землището на гр. Пазарджик – 1470 лв.;

- 1/2 ид. част от нива с площ 2,975 дка, м. „**л“, представляваща имот №002004 по плана за земеразделяне в землището на гр. Пазарджик – 1470 лв.;

- 1/2 ид. част от нива с площ 6,777 дка в м. „***а“, представляваща имот №004086 по плана за земеразделяне в землището на гр. Пазарджик – 3360 лв.;

- 1/2 ид. част от нива с площ 1,424 дка в м. „**“, представляваща имот №012267 по плана за земеразделяне в землището на гр. Септември, обл. Пазарджик – 480 лв.;

- 1/2 от 310/3058 = 155/3058 ид. части от пасище/мера с площ 3,058 дка в м. „**“, представляващо имот №112070 по плана за обезщетяване в землището на с. в, общ. Септември, обл. Пазарджик – 140 лв.;

- 1/2 ид. част от парцел №11 с площ 1000 кв. в м. „**“, представляващ територия по §4 ПЗР на ЗСПЗЗ в землището на с. **, ведно с построените в имота едноетажна паянтова сграда с алпийски покрив с площ от 15 кв. м. и едноетажна масивна сграда с площ от 22,80 кв. м. – 15870 лв.;

- 1/6 ид. част от оризище с площ 1,880 дка в м. „б“, представляващо имот №112047 по плана за земеразделяне в землището на с. б, общ. Септември, обл. Пазарджик – 280 лв.;

- 1/6 ид. част от лозе с площ 1 дка в м. „а“, представляващо имот №141003 по плана за земеразделяне в землището на с. ** – 100 лв.;

- 1/6 ид. част от нива с площ 3 дка в м. „б“, представляваща имот №150099 по плана за земеразделяне в землището на с. ** – 300 лв.;

- 1/6 ид. част от нива с площ 1,799 дка в м. „б“, представляваща имот №150003 по плана за земеразделяне в землището на с. ** – 270 лв.;

- 1/6 от 67/1000 = 67/6000 ид. части от лозе с площ 1 дка в м. „**“, представляващо имот №070014 по плана за обезщетяване в землището на с. б, общ. Септември, обл. Пазарджик – 150 лв.;

- 1/6 ид. част от орна земя с площ 4,266 дка в м. „м“, представляваща имот №025084 по плана за земеразделяне в землището на с. ** – 700 лв.;

Освен това, наследодателят е притежавал покъщнина и обзавеждане в жилищния имот в гр. ** чиято стойност към момента на откриване на наследството е била 670 лв., видно от приетата съдебна оценъчна експертиза.

Задълженията на наследодателя към момента на неговата смърт, за които са представени писмени доказателства по делото, включват:

- 1850 лв. - обезщетение за неимуществени вреди, глоба и съдебни разноски, присъдени по н.о.х.д. №1439/2019 г. на РС – Пазарджик;

- 2230 лв. – задължение към Националното бюро за правна помощ за адвокатски възнаграждения, изплатени за защитата на наследодателя по горепосоченото наказателно дело и производните му;

- 704.93лв. – данъци и такси върху недвижими имоти към 02,06,2022г.

- 160.98 лв. – данък върху МПС и лихва за забава до края на 2022г.;

- 1149.26лв. – задължения към „**“ ЕАД;

Представена е справка за задължения към НАП в размер на 1150.62 лв. /на л.210/, за които е посочено, че са погасени по давност и следователно не трябва да се вземат предвид.

Така чистият актив на наследството е на стойност 19164.83 лв. (25260 лв. – 6095.17 лв.).

Към чистата стойност на наследството следва да се прибавят даренията. Тяхната стойност се определя според състоянието на имотите към момента на подаряването и по цени към момента на откриване на наследството – чл.31, изр.2 ЗН. Страните не твърдят и не сочат доказателства за извършени подобрения в подарените недвижими имоти след подаряването, нито твърдят да е настъпило съществено увреждане на същите през този период. Следователно тяхното положение е останало непроменено към момента на огледа от вещото лице.

От заключението на СОЕ е видно, че стойността на жилището, което е

предмет на оспореното дарение, към момента на откриване на наследството – **г., е 64330 лв. От представения нотариален акт за дарение на недвижим имот №33, том IV, рег. №7012, дело №535/2017г. на Таня Дъбова – нотариус с рег. №422 в НК е видно, че освен това жилище наследодателят Н. ков ш е дарил на ответника Б. Н. М. и следните имоти: Самостоятелен обект в сграда с идентификатор **.3 по КKKP на гр.Пазарджик, с административен адрес: гр. ** ет.1, представляващ търговски обект с площ 39.05 кв.м., на стойност 28510 лв.; Самостоятелен обект в сграда с идентификатор **.1 по КKKP на гр.Пазарджик, с административен адрес: гр.Пазарджик, бул. ** представляващ склад с площ 12.08 кв.м, на стойност 7980 лв.; 1/2 ид. част от поземлен имот с идентификатор ** по КKKP на гр.Пазарджик, с административен адрес: гр. ** с площ 501 кв.м., на стойност 32570 лв.

Установява се, че наследствената маса е на стойност 152554.83 лв. /формирана от чистата стойност на наследството - 19164.83 лв. и стойността на даренията 133390 лв./. Разполагаемата част по чл.29, ал.1 ЗН при оставени три деца е 1/3 или стойностното ѝ изражение е 50851.61 лв. /152554.83 : 3/. Жилището, предмет на дарението, чието намаляване се иска, е на стойност 64 330 лв. Следователно това дарение превишава разполагаемата част с 13478.39 лв. /64330 – 50851.61/. Запазената част общо за тримата наследници е на стойност 101703.22лв. /152554.83 – 50851.61/. Размерът на запазената част само на ищцата Б. Н. К. е 2/9 на стойност 33901.07 лв. Чистият актив на наследството е на стойност 19164.83 лв. От него всяко от трите деца на наследодателя е получило равен дял – чл.5, ал.1 ЗН, т.е. по 6388.28 лв., което е по-малко от запазената част. За допълване размера на запазената част на ищцата Б. Н. К. е необходимо имущество на стойност 27512.79 лв. /6388.28 + 27512.79 = 33901.07/. Обаче дарението, чието намаляване се претендира с исковата молба, превишава разполагаемата част от наследството с 13478.39 лв. и само до тази сума същото може да бъде намелено. Ищцата не е поискала намаляване и на по-рано извършените дарения в полза на ответника – чл.33 ЗН, поради което съдът не може да допълни цялата запазена част като извърши служебно намаляване и на тези дарения. За тази цел е необходим отделен иск.

Следователно дарението, предмет на исковата молба, следва да бъде намалено с 13478.39 лв., с колкото превишава разполагаемата част от наследството. Стойността на дареният имот /64330 лв./ не надвишава сбора от

разполагаемата част /50851.61 лв./ и запазената част на ищцата /33901.07 лв./, поради което имотът не следва да се връща в наследството, надарената Б. Н. М. следва да го задържи, а съответната запазената част на ищцата следва да се възстанови в пари – чл.36, ал.2, вр. ал.1, изр.2 ЗН.

По разноските:

Искът по чл.30 ЗН е уважен частично, тъй като ищцата претендира намаляване на дарението с 2/9, т.е. с 33901.07 лв., колкото е стойността на нейната запазена част, а съдът е намалил същото с 13478.39 лв., с колкото това дарение превишава располагаемата част от наследството. Следователно страните имат право на разноски съразмерно с уважената, респ. отхвърлената част от иска – чл.78, ал.1 и ал.3 ГПК. Съгласно представените от страните списъци по чл.80 ГПК разноските на ищцата са в общ размер на 1500 лв., а тези на ответника – 2290 лв. Изчислени по съразмерност разноските, които следва да получи ищцата са в размер на 596.37лв., а разноските, които следва да получи ответника са в размер на 1379.54 лв.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

НАМАЛЯВА с 13478.39 лв. дарението на следния недвижим имот: Самостоятелен обект в сграда с идентификатор ** по КKKP на гр. Пазарджик, с административен адрес: гр. Пазарджик, бул. ** находящ се в жилищна сграда със смесено предназначение с идентификатор **, разположена в поземлен имот с идентификатор **, с предназначение на самостоятелния обект – жилище, апартамент, със застроена площ от 97.46 кв.м., ведно с припадащата се на обекта идеална част от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, при съседни на самостоятелния обект в сградата: на същия етаж – няма, под обекта: **.1, **.3, над обекта – няма, направено от наследодателя Н. ков ш с ЕГН *****, починал на **.г., в полза на ответника Б. Н. М. с ЕГН ***** от гр. **, а** съгласно нот. акт №73, том II, рег. №3146, дело №220/2018г. на Таня Дъбова – нотариус с рег. №422 в НК, И ВЪЗСТАНОВЯВА запазената част на ищцата Б. Н. К. с ЕГН ***** от с. с, общ. С** от наследството на Н. ков ш с ЕГН *****, починал на **.г. с 13478.39 лв., като ПОСТАНОВЯВА, на основание чл.36, ал.2 ЗН, ответника Б. Н. М. с ЕГН ***** от гр. **, ап.7 да задържи

имота, предмет на намаленото дарение.

ОСЪЖДА ответника Б. Н. М. с ЕГН ***** от гр. **, ап.7 да заплати, на основание чл.36, ал.2 вр. ал.1, изр.2 ЗН, на ищцата Б. Н. К. с ЕГН ***** от с. с, общ. С**, сумата от 13478.39 лв., необходима за допълване на накърнената запазена част от наследството, оставено от наследодателя Н. ков ш с ЕГН *****, починал на **г.

ОСЪЖДА ответника Б. Н. М. да заплати на ищцата Б. Н. К. съдебни разноси в размер на 596.37лв.

ОСЪЖДА ищцата Б. Н. К. да заплати на ответника Б. Н. М. съдебни разноси в размер на 1379.54 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Пазарджик в 2-седмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Пазарджик: _____